

Iz domaće i strane štampe

Mlječni proizvodi za avionske putnike — (No 2/68) — S vrlo brzim porastom avionskog saobraćaja postaje sve više od značenja opskrba putnika mlječnim proizvodima. Dosad imamo o tome oskudne obavijesti. U jednoj vijesti iz Amerike navodi se upotreba mlječnih proizvoda kod putnika tamošnjih avionskih linija. Od većih zrakoplovnih kompanija 8 se vrlo pohvalno izrazilo o kvaliteti mlijeka i mlječnih proizvoda serviranih putnicima. U prvom redu zahtijeva se dobava potpuno svježeg mlijeka Grad-A klase.

Ohrabrujuće je to da je direktor većeg poduzeća, koje opskrbljuje namirnicama zrakoplovne linije, potvrdio da američki avionski putnici ponajviše smatraju mlječne proizvode sastavnim dijelom svojih obroka. Među ostalim dolazi u obzir svježi maslac, vrhnje i sir. Mlijeko se upotrebljava kao osvježujuće piće. Poteškoće koje su nastajale zbog kiseljenja vrhnja, uklonjene su upotrebom vrhnja u obrocima (porcioniranim) kojemu je dulja trajnost. Prema podacima potrošeno je kod 5 većih zrakoplovnih linija u jednoj godini 666 250 galona (2 518 425 l) mlijeka, 1 196 000 lb maslaca (542 984 kg), 198 000 lb (89 892 kg) sira i 186 000 lb cottage sira (84 444 kg).

Iako ovi podaci nisu kompletni, ipak iz toga se može uočiti da ima mnogo izgleda da se poveća potrošnja mlijeka i mlječnih proizvoda kod avionskih putnika. To vrijedi i za Evropu gdje se sve više povećava avionski saobraćaj (izvor: The Milk Industry, 11/1967).

Proizvodnja ementalca iz ohlađenog mlijeka za vrijeme od 36 ili 48 sati — (No 3/68) — U Švicarskoj se obično proizvodi ementalac iz večernjeg 12 sati odležanog mlijeka i jutarnjeg. Dešava se da ostane stanovita količina mlijeka koja nije dovoljna za proizvodnju 1 hljeba ementalca, pa je potrebno takvo mlijeko po mogućnosti ohladiti na nisku temperaturu i držati ga do sljedećeg jutra, pa ga dodati jutarnjem mlijeku.

Uvođenjem novih postupaka punjenja i prešanja potrebno je standardizirati veličinu hljebova, pa se mora računati i s ostacima mlijeka i to ne samo u zimskim mjesecima. S time u vezi postavlja se pitanje kako utječe hlađenje mlijeka kroz dulje vremena na kvalitetu proizvedenog sira. Kod toga se mora imati na umu da

je potrebno obustaviti proizvodnju sira u nedjelju, pa se mlijeko dobavljeno u subotu i nedjelju mora preraditi u ponedjeljak.

Već prije nekoliko godina postavljen je problem prerade nisko hlađenog mlijeka koje se čuva 1 ili 2 dana u Greyzer i ementalac.

Međunarodni mljekarski savez odnosno njegova komisija za proizvodnju mlijeka je dala o tome izvještaj koji je izradio Swartling. Iz njega slijedi da hlađenje mlijeka između 0—5° C može utjecati ne samo na bakterijalne odnose, nego i na kemijska i kemijsko-fizikalna svojstva i to tim više što se hladi na nižu temperaturu i što se dulje čuva kod niskih temperatura. Zbog hidrolize mlječne masti pojavljuje se ranketljivost, metalni okus, a to nepovoljno utječe i na sirilo, tj. na njegovu sposobnost grušanja.

Međutim dosadašnja iskustva u mljekari Herrenzeig sirenjem nisko ohlađenog i dulje čuvanog mlijeka ljeti dala su zadovoljavajuće rezultate u pogledu kvalitete ementalaca.

U međuvremenu su se pravili pokusi i u novoj pokusnoj sirani Uettligenu Saveznog istraživačkog mljekarskog zavoda Liebefeld-Bern.

Na osnovu rezultata dviju pokusnih serija i iz iskustva u sirani Herrenzeig proizlazi da je moguće i ljeti iz normalnog za sirenje sposobnog mlijeka koje se hladi na najmanje 5° C i uskladišti kod te temperature proizvesti ementalac prvorazredne kvalitete.

(Die Molkerei-Zeitung)

Ponovno povišenje cijena mlijeku u Francuskoj — (No 7/68) — Po treći put je u Francuskoj u mljekarskoj godini 1967/68 povišena cijena konzumnog mlijeku. Za 1 centim povišena je cijena mlijeku početkom aprila i početkom oktobra 1967, a početkom januara 1968. za 4 centima. U Parizu je prodajna cijena standardiziranom mlijeku s 2,90% masti, u trgovini 0,75 franaka za konzumno mlijeko koje se slobodno troši, 0,82 franka u boci, a 0,85 fr. po litri u nepovratnoj ambalaži. Ovo treće povišenje cijena mlijeku je posljedica uvođenja poreza na promet namirnica, koje do 1968. nisu bile oporezovane.

Evropa troši sve više sira — (No 1/68)
— Prošle godine je naglo porasla potrošnja sira uza sve to što mu je cijena porasla. Francuska prednjači s 12,1 kg godišnje po stanovniku. I u industrijskim zemljama sjeverne hemisfere potražnja sira je isto tako porasla. Interesantno je da je potrošnja svježeg kravljeg sira sve veća. U Saveznoj Republici Njemačkoj troši se godišnje po stanovniku 3,5 kg, a 1,1 kg u Belgiji.

1. Potrošnja sira

	1962.	1964.	1966.
	kg po stanovniku		
Francuska	10,5	11,1	12,1
Italija	8,5	8,1	8,9
Nizozemska	7,8	7,7	8,4
Belgija/Luxembourg	5,8	6,2	6,8
SR Njemačka	7,5	8,0	8,4
Vel. Britanija	4,7	4,8	4,8
Danska	8,8	9,2	9,8
Švedska	7,8	8,0	8,0
Švicarska	8,4	8,9	9,0
USA	4,2	4,3	4,5

Naprotiv potrošnja maslaca nije tako povoljna. U pojedinim zemljama znatno koleba.

2. Potrošnja maslaca

	1962.	1964.	1966.
Francuska	8,0	8,5	9,0
SR Njemačka	8,9	8,7	8,5
Belgija/Luxembourg	9,4	9,8	9,9
Nizozemska	5,3	4,8	4,0
Italija	2,2	1,6	1,7
Vel. Britanija	9,2	9,0	9,1
Danska	10,5	10,6	9,9
Švedska	9,8	9,5	8,4
Švicarska	6,6	6,7	6,5
Finska	18,8	17,8	17,5
USA	3,2	3,1	2,6

Američka tvornica mlijeka (No 5/68) — U Plainsborgu, New-Jersey — stoji ploča s velikim naslovom »DOBRO DOŠAO« na Walker-Gorden-Milk-farm. Ta farma je zapravo tvornica mlijeka. Na 100 ha zemljišta smješteno je 2800 goveda. U 35 staja koje su međusobno spojene natkrovnim krovom nalazi se 1650 krava. U sredini nalazi se zgrada s tzv. rotolactor. 1650 krava muzu se dva puta na dan i to ujutro u 9 sati i poslije podne u 3 sata u roku od ukupno 5 i po sati.

Osoblje ima bijela odijela. Najprije krave dolaze u prostoriju za pranje gdje se vodom štrcaju od glave do repa i svaka se posebnim frotir ručnikom izriba i osuši. Upotrebljeni ručnici u sabirnom središtu se odmah raskužuju. Rotolactor je uređen kao »Karussell« s 50 boxova i polako se okreće u krugu svakih 10 minuta jedanput. U svakom boxu nalazi se uređaj za mužnju. Box se nakon svake

mužnje ispere vodom. Na sat se izmuze 300 krava odnosno 1650 u 5 i po sati. Na dan se izmuze 24 600 l mlijeka i otprema u obližnju mljekaru gdje se mlijeko obrađuje u 7 vrsti konzumnog mlijeka, a ujedno se proizvodi vrhnje za tučenje. U svako doba mogu se dobiti podaci o mužnosti i zdravstvenom stanju pojedine krave.

(Schw. Milchzeitung)

Patvorenje maslaca u Belgiji (No 3/68)

— U Belgiji je otkriveno patvorenje maslaca na veliko. Maslac je sadržavao 75% životinjske masti i 25% iz drugih kemijskih proizvoda. Prodavao se u Belgiji, Africi i prednjem Orijentu.

Novi institut za fiziologiju u Weihenstephanu (No 6/68) — 10. januara o. g. u predavaonici Juž. pokusnog istraživačkog zavoda za mljekarstvo u Weihenstephanu održana je proslava prigodom posvete novog Instituta za fiziologiju.

Prof. dr F. Kiermeier je u pozdravnom govoru ukratko iznio osnutak i razvoj istraživačkog zavoda i što je potaklo da se osnuje Institut za fiziologiju. »Mi proživljavamo danas razvoj u kojem ne samo proizvodnja mlijeka, nego ukupna stočarska proizvodnja postaje suvremena industrijska grana. Brzo napreduje tehnika držanja stoke koja je već djelovala revolucionarno utjecajem umjetnog osjemenjivanja i strojnim uređajem za mužnju. Budući da je sredstvo proizvodnje životinja, to moramo više znati o njoj, njenim reakcijama i što regulira proizvodnju. To je zadatak fiziologa.«

God. 1923. osnovan je Istraživački zavod za mljekarstvo u Weihenstephanu. Imao je ove institute: kemijsko-fizikalni, bakteriološki, za iskorišćivanje mlijeka, strojarstvo i proizvodnju mlijeka. 1. XI 1966. osnovan je novi Institut za fiziologiju. Predstojnik mu je prof. dr Heinrich Karg.

Laboratoriji novog instituta opremljeni su tako da omogućavaju upoznavanje u prvom redu regulatornih faktora, hormona o kojima zavisi kapacitet vimena, tvorba, davanje mlijeka te koji određuju i rasplodavanje. Fiziologija laktacije je dio fiziologije rasplodavanja. Moramo biti na čistu da proizvodnja mlijeka ne zavisi samo o vimenu nego je u tome angažirano više organa i žlijezda organizma.

(Die Molkerei-Zeitung)